

Топ-теми:

- Арешт Єрмака
- Корупційна мафія Міндiча в Енергоатомі
- Напад Росії на Україну

НОВИНИ	КОНФЛІКТИ	ПОЗИЦІЯ	ДУМКА	ПОДІЇ	ВІЙНА	ВІДЕО	БЛОГИ
--------	-----------	---------	-------	-------	-------	-------	-------

Головна → Статті → Новини → Економіка → Що в економічному плані чекає на Україну у 2024 році - де взяти гроші і як відбудувати країну

Що в економічному плані чекає на Україну у 2024 році - де взяти гроші і як відбудувувати країну

Читати на руськом

Що в економічному плані чекає на Україну у 2024 році - де взяти гроші і як відбудувати країну

2023 року відбулася «репетиція» відбудови. Через гучні факапи із закупівлями, які не на часі, завищенням цін у кошторисах вона явно пройшла не на «відмінно»...

Третій повномасштабний воєнний рік в Україні. Блокування допомоги США та ЄС, у тому числі військової, — це серйозний дзвінок, який мав би розбудити Київ і повернути до реальності. Бо не все йде за планом. Україна потребує більшої та потужнішої міжнародної адвокації. Не в Таїланді (як Коля Тищенко), зазначає видання ZN.ua.

Адже, попри обіцяну підтримку «стільки, скільки потрібно», схоже, відчутнішею стає «втома» західних партнерів. Три важливі події 2024 року можуть створити нові політичні виклики передусім для України. Йдеться про путінські вибори в Росії, що відбудуться в березні, парламентські вибори в ЄС — у червні, президентські вибори у США — в листопаді.

Це може суттєво змістити увагу в міжнародному інформпросторі з питань України, що позначиться на підтримці міжнародників, або ж, навпаки, посилити акценти, якщо для отримання політичних балів ЄС і США використовуватимуть тему допомоги Україні. Звісно, на це впливатиме рівень підтримки європейцями та американцями продовження допомоги.

Тому на тлі російських нарративів у Європі про «якщо Росія переможе», які тільки зростатимуть, Україні потрібно буде більше впливу на міжнародній арені. Самими лише конференціями з відбудови або ж вимогами надати зброю це не вдається. Тим більше що новими викликами стануть не тільки адвокація надання допомоги, а й продовження відтермінування виплат за міжнародними облігаціями на 20 млрд дол., термін заморожування за якими завершується в серпні 2024 року.

2023 року ЄС став найбільшим донором прямої бюджетної допомоги, спрямувавши на підтримку Україні обіцяні 18 млрд євро.

Потреби на 2024 рік, за новими оцінками, дещо скоротилися — з 41 до 37,5 млрд дол. зовнішнього фінансування. Проте з фактичним 0 від міжнародників на початку року ця цифра здається страшною. До того ж дві третини загальної суми навіть після ршень про допомогу залишаються під питанням.

Проте вже зрозуміло, що починати рік Україні доведеться не з оптимістичного сценарію, а з «плану Б», розраховуючи на власні ресурси у січні-лютому, при тому що економіка та вся соціальна сфера зараз повністю залежать від міжнародної допомоги. Діра в бюджеті може призвести до скорочення видатків бюджету і підвищення податків або ж до увімкнення друкарського верстата, що є ще гіршим рішенням.

За оптимістичного сценарію Україна вже на початку 2024 року отримає розблокування 18 млрд євро від Єврокомісії та понад 10 млрд дол. від США. Також перспективою є надання 5–6 млрд дол. від МВФ за умови успішного виконання програми.

У владі спробують розтягнути на цей період 1,5 млрд євро допомоги від Єврокомісії, що **надійшла** у грудні, та наблизити всі інші можливі видатки, аби не виникло проблем із соціальними виплатами. Зрозуміло, про відбудову в цей час не йтиметься.

Чи стане 2023 рік уроком на 2024-й у відбудові

2023 року відбулася «репетиція» відбудови. Через гучні факапи із **закупівлями**, які не на часі, завищенням цін у кошторисах вона явно пройшла не на «відмінно».

Проте всі невдалі рішення мають стати уроком на 2024-й, де головна тема — «повернення до реальності», на що очікує суспільство.

Адже що більше українські посадовці віддалялися від війни та занурювалися у будівництво басейнів—стадіонів—бруківок і загалом довоєнних проєктів, то меншою ставала підтримка і з боку суспільства, і від міжнародних партнерів.

Разом із тим головними результатами відбудови стали 3,8 тис. багатоповерхівок і 19 тис. приватних будинків, 9,2 тис. об'єктів енергоінфраструктури, понад 400 — теплопостачання та 200 — водопостачання, 448 шкіл, 237 садочків, 390 медзакладів.

За програмою «Відновлення» українці подали понад 62 тис. заяв, за якими вже погоджено виплати на 3,2 млрд грн. Розпочалися компенсації за знищене житло: із 7 тис. заяв погодження отримали вже більш як тисяча — житлових сертифікатів сформовано вже на 2,4 млрд грн, середня сума сертифіката — 2,1 млн грн.

Житло — питання №1 у відбудові, яке найбільше турбує людей. Проте очевидно, що більшість коштів 2023 року йшли не на відбудову житла, — зі зрозумілих причин, адже напрацьовувалися механізми компенсації.

Тому фокусом на наступний рік має стати відбудова житла, в тому числі соціального, на рівні з відновленням критичної та найважливішої інфраструктури.

Що потрібно змінити у відбудові

Попри розроблені прозорі інструменти відбудови, як, наприклад, Фонд ліквідації, що прогнозовано скоротиться, 2024 року уряд намагатиметься взяти видатки на відбудову під ручне управління.

Зокрема, через Резервний фонд у розмірі 42,2 млрд грн і передбачене фінансування критичних потреб, у тому числі відбудови — від ремонтів доріг до відновлення шкіл. Це зручний механізм для уряду, коли кошти виділяються без методик пріоритезації, доступу до засідань комісій і будь-якої публічності.

Альтернативою ручному управлінню відбудовою може стати законопроект «Про основні засади відновлення» зі створенням Фонду відновлення, який наразі активно напрацьовується. Важливо, щоб він став не рамковим і декларативним, а профільним «паспортом відбудови». Тому тут необхідно не допустити перенесення ключових положень на рівень підзаконки, а затвердити головні умови відбудови саме на рівні закону.

Що має бути передбачено на рівні закону «Про основні засади відновлення»?

Перше: створення Фонду відновлення, де акумулюватимуться кошти на відбудову. Новий фонд має врахувати апробовані процедури та практики Фонду ліквідації наслідків збройної агресії щодо чіткої та відкритої процедури відбору й фінансування проєктів.

Друге: обов'язкове застосування правил пріоритезації проєктів. Нині пріоритезація має рекомендаційний характер. Щоб не допустити виділення коштів на проєкти, які не на часі, правила пріоритетності за чіткими критеріями відбору мають бути обов'язковими при виділенні коштів на будь-який проєкт відбудови.

Це стало б запобіжником таких кейсів, як зі справою нардепа Одарченка, який **намагався** дати хабар у сумі 50 тис. дол. у біткоїнах голові Агентства відновлення за виділення коштів з Фонду ліквідації на ремонт Державного біотехнологічного університету, в якому раніше був ректором і на який досі має вплив як депутат.

Із застосуванням чітких критеріїв пріоритезації протягнути такі рішення буде неможливо. Адже пріоритезація дозволить відстежувати, на які об'єкти виділили кошти, чому і скільки балів вони набрали.

Третє: DREAM для всіх об'єктів відбудови. Це передбачає обов'язкове внесення проєкту у цифрову екосистему DREAM як умову отримання фінансування з Фонду. У подальшому це дасть можливість відстежувати кожен етап реалізації проєкту відбудови, джерела фінансування, суми використаних коштів і перелік виконаних робіт.

2024 року відбудеться офіційний і повний запуск системи DREAM, яка має бути врегульована на законодавчому рівні.

Четверте: прозорість. Вона полягає в обов'язковій трансляції засідань комісій із виділення коштів та оприлюднення заявок, протоколів, рішень тощо.

Саме оприлюднення заявок щодо фінансування з Фонду ліквідації дало змогу завчасно зупинити такі ініціативи, як відбудова басейну і стадіону в Житомирі.

П'яте: право органів місцевого самоврядування самостійно подавати проєкти на фінансування, як це вдалося реалізувати в роботі Фонду ліквідації. Інакше повернемося до централізації в питаннях відбудови, коли в обласних військових адміністраціях буде повний карт-бланш.

Демократичні правила відбудови мають закріплюватися паралельно з реформуванням Нацполіції, яка є одним із ключових гравців у протидії корупції під час відбудови, а також із посиленням фінансового контролю за використанням коштів на відбудову.

Так, саме поліція розслідує 90% злочинів та абсолютну більшість корупційних правопорушень. У грудні мала стартувати розробка законопроекту про конкурси на вищі посади в поліції, що є першим і найважливішим кроком до реформування правоохоронного органу. Це передбачено Державною антикорупційною програмою, однак постійно відкладалося в довгу шухляду.

Громадськість зробила кілька **заяв** із цього приводу, у тому числі до Єврокомісії та INL. Йдеться про вимоги щодо запровадження відкритого і прозорого конкурсу на керівний склад Нацполу, конкурсів на керівників територіальних підрозділів та про перевірки на доброчесність.

Щодо посилення фінансового контролю, то наразі головним органом, який стежитиме за використанням коштів під час відбудови, **визначено** Державну аудиторську службу України. Тому варто ретельно стежити за роботою ДАСУ та напрацюванням інструментів контролю і притягнення до відповідальності за порушення порядку використання бюджетних коштів.

2024-го нам залишається і надалі донатити на ЗСУ та слідувати за тим, аби «донати» міжнародників на відбудову використовувалися за призначенням. І поки хлопці й дівчата на передовій відвоюють наші території, ми маємо воювати з корупцією, закупівлями, які не на часі, та бути вочогодами на місцях.

Софія Ковальчук

РЕДАКТОРКА СТРІЧКИ НОВИН

02 січня 2024 г., 14:42 Переглядіть: 2360 Коментарі: 2

Роздрукувати Надіслати товаришу

Коментарі:

comments powered by Disqus

Головна	Новини	Конфлікти	Позиція	Думка	Події	Війна
Про нас	Рейдерство	Політика	Коментарі	Політика		
Статті	Корупція	Корпоративні конфлікти	Різне	Економіка		
Архів	Економіка	Кримінал				
Закони	Новини сайту					
Контакти						

2013-2026 © АНТИКОР — національний антикорупційний портал

Реклама на сайті • Наші партнери

Політика конфіденційності

Використання матеріалів сайту дозволено лише за наявності активного гіперпосилання на джерело. Усі права на тексти, зображення, фотографії та відеоматеріали належать їх авторам.

Facebook

Twitter

YouTube

RSS-підписка

Email-розсилка

Мобільна версія

Політика конфіденційності